

LUNDBLAD, JOHAN

**Werthers första och sista stunder för Lotta.
=Anon.= Lund, år 1786. Tryckt hos herr hof-
cammer. Berling på mag. doc. Joh. Lundblads
omkostnad.**

Lund
1786

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

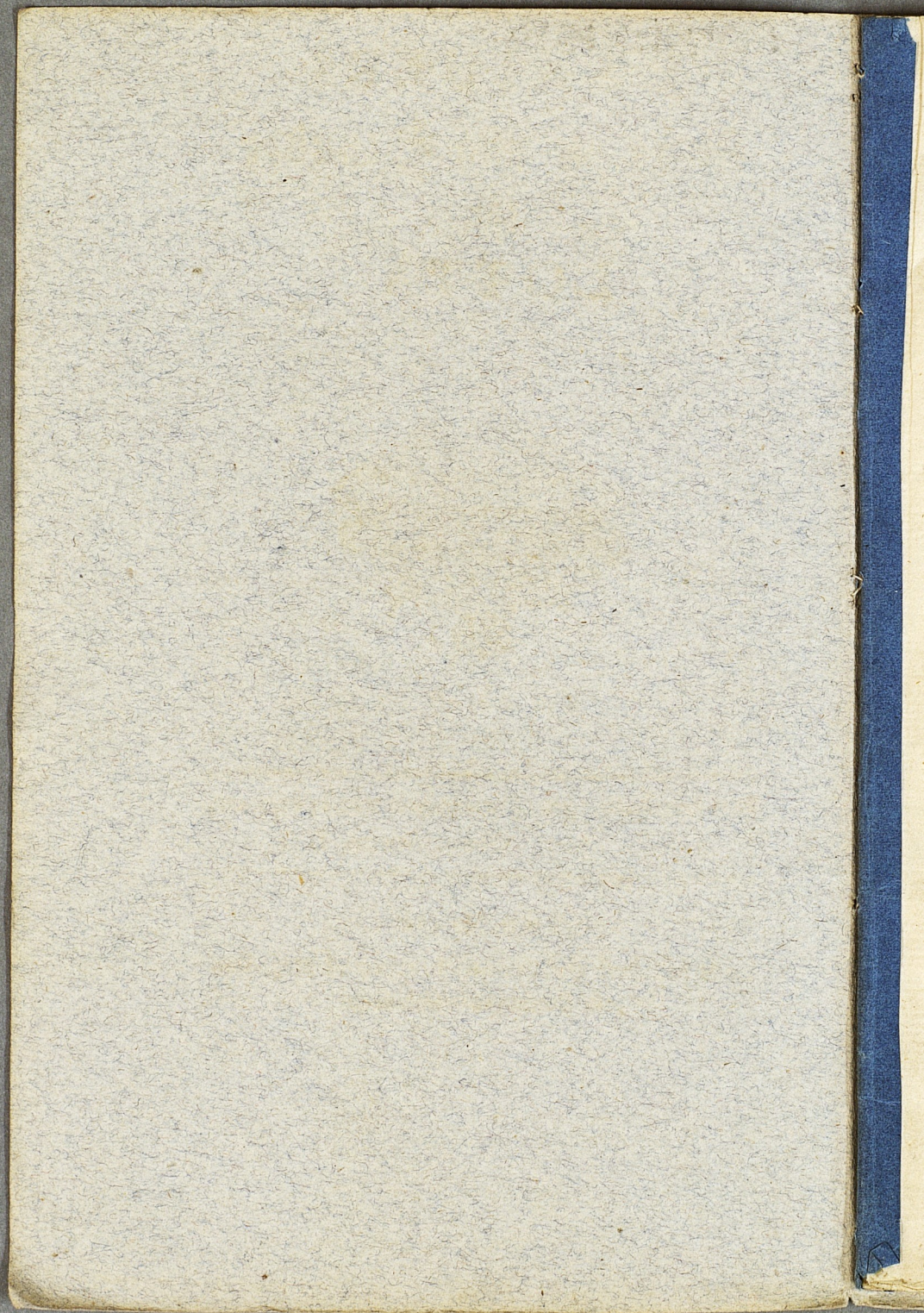
Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

LUNDBLAD J. I.
Werthers första och sista
stunder för Lotta

Kitt. Sv.
(M)
1700-1829

Lund
1786

LUNDBLAD Joh.

WERTHERS

Vit. Pm.

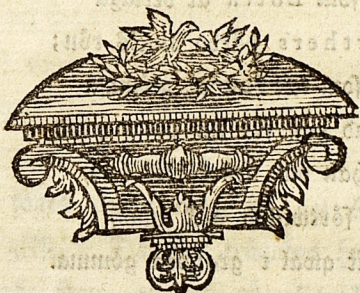
(32)

Första och sista Stunder

1700-1829

för

LOTTA.

Sunt lacrimæ rerum & mentem mortalia tangunt.

VIRGIL. AENEID. L. I.

LUND, år 1786.

Tryckt hos Herr Hof-Cammer. BERLING på Mag. Doc.

JOH. LUNDBLADS ömsöfnad.

E. P. 111

WERTERS

WERTHERS

1771

LOTTA

Du! af Lottas täcka rön,
Mild som dagen at behaga,
Om som Lotta at beklaga
Werthers hårda olycks rön;
Du som icke funnat glömma
Swad han för sin Lotta qwad,
Då han om des kärlek bad,
Och förtwiflad gief åstad,
At sit qwal i grafwen gömma.
Lotta kan det ej fördöma.
Lås, som hon, lär ömhet öma.
Dig tilhöra dese blad.

Daphnis säges under tårar på det ömaste wärdet Alexis grift. "Då han frågades hwad han der gorde, swarade Han, at han gbt olja på en Wäns grafwård och at det icke skulle betyda något. Dese blader innehålla något om Verthers lidande för Lotta, något, som hörer til des Grafwård, eller hwad man hålst wil kallat. Ty om någon frägar mig, hwad det är, har jag ej annat at swara, än det med Alexis wän, "at det icke skal betyda något." Men hwad Verther är, det kan jag likwål icke undgå at nämna, i fall någon skulle hedra dese blader med sin genomläsning, som icke kändt honom. Under detta namn

a 2

har

har *Carl Vilhelm Jerusalem*, den bekante Jerusalems Son, blifwit bekant, sedan han på et olyckeligt sätt förlorat sina lefnads-dagar. Hans lefnads omständigheter så wäl som hans olyckeliga slut har Doctor Görhe uti Veimar gordt bekant, uti en bok, som han kallat: *Leiden des jungen Werthers*, och som genom Herr Controlleur Cronlands försorg i Stockholm efwen på swenska språket blifwit utgifwen. Denna unge Jerusalem hade uti Volfenbüttel antrådt sin borgeliga lefnad. Hans lifliga wett och insigter, hwar med alla andra wackra egenfapper woro förenade, wisade sig nästan uti allt. Uti en ynglings hjerta om 20 år, beundrade man ålderdomens erfarenhet. Han kände och tänkte. Han war varm och wärfsam; och ibland menniskfor menniska: men uti en stor själ fins intet medelmåttigt. När den lifliga drift, som leder til fullkomlighet, öfwerfkridit sin gräns; när förnuftets ledostjerna under sinlighetens dimma blifwit bortgömd: så är, jämte högden af wår lycksalighet, en djup brant; och fallet är snart gordt. Jerusalem hade fattat en olyckelig tilgifwenhet för et Fruntimmer, som war wärdigt hans ömhet, men som han ej kunde få äga. Det hjerta, som han hade rättighet til, måste hon skänka åt en annan. Det war ej förlusten, utan omöjligheten, at kunna bota den sanna

ma, som förföljde honom. För äran behöfde han ej
at strida. Et dygdigt hjerta känner ej andra rörel-
ser än de, som med henne komma öfverens. Men,
för olyckan behöfde han det. Jerusalem kunde ej län-
gre lefwa. Han war ej mer Jerusalem. Han blef
Verther. Han dog. Fråga ej, Läsare, vidare. Den
handen, som ej mer war sin egen, afbröt et blomster,
innan hösten fick borttaga des blader.

Lund den 1 Martii 1786.

Werthers Frieri.

Du som detta bröst upptänder
Af en ofänd lågas magt:
Du som köld i eld förvänder,
Ser du på det hjertat agt?
Som för Dig, min Iris, brinner,
När som dagens Stjerna gryr,
Eller skuggan jorden hinner.
Skal jag tro mit qwal Dig bryr. ;:

Nej min Oro dig ej rörer:
Den blir blott för detta bröst.
Mina suckar Du ej hörer:
Qwal och smärta blir min tröst.
Blott en flåkt af wädrens anda
Kring mit tysta låger rörs,
At sig med en tanke blanda,
Som går bort och åter förs. ;:

Du bår ej et Marmors hjerta,
Du ej klippans hårdhet har.
Dock du känner ej den suårta,
Som för detta bröst blir qwar,

Som

Du har fågring, at behaga ;
 Görs jag dermed lycklig mer,
 När jag ämne har at klaga,
 Att Du ej min önskan ser ?

Hwad är ömhet som blott sårar,
 Och borttager hopp och mod ?
 Jo! en eld, som föder tårar,
 Men ej släckes af sin flod.

Hwad är skönhet, som blott väcker
 Detta qval, som Sjålen får ?
 Jo! en Sol, som Jorden väcker
 Utur moln och fasa bår.

Jag Dig såg: jag Dig tillhörde ;
 Men war döf för Himlens bud.
 Den för mig Din blick förförde,
 War naturens dolda GUD.

Wid min eld, en eld sig tände,
 Som från wreda slyar brann. *)
 Jag gaf tröst, men sjelf ej kände
 Att min egen tröst förswan.

*) Den som läst Werthers lidande, läses erinta sig,
 at första gång som Werther gorde sit besök hos
 Lottas Föräldrar, upkom en owanlig äfka, som satte
 hela Sällskapet i försträckelse.

Som en Lott, den man ej äger,
 Och den Ros blott ögat ser;
 Som en Skatt den handen väger,
 Men ej någon winning ger;
 Som et Ljus i nattens gömma:
 Så för tankan Iris syns.
 Hvarför kan jag den ej glömma?
 Af hwars bild mit bröst bortsyns.

När i stor Naturen prälar,
 Af sin lätta tjuvning rögd:
 Sig min Iris för mig målar
 I sin mildhet och sin dygd,
 Jag i Foglens toner söker
 Hennes ljufwa tal, och röst:
 Men min sorg sig endast öker,
 Och en flugga blir min tröst.

Ej min Iris godhet felar:
 Hon bär deri Himlens bild;
 Men det öde, som den delar,
 Håller mig från Henne skild.
 Denna Eld, som för dig lågar,
 Ej af dygdens lag förddoms;
 Dock, mit straff är, att den plågar,
 Som okänd och ej utdöms.
 Hwad

Svad min åtrå vil förnöja,
 At dit Sällskap åga få ;
 I en blick, dit hjerta röja ;
 I et ord din Godhet nå ;
 Detta alt et band uphåfwer,
 Som af ofskuld laster gör ;
 Som en menlös frihet qwåfwer
 Och för blomster törnen strör.

Woro jag det wåstan Wåder,
 Som obudit nalkas Dig ;
 Ell' den Fogel för dig qwåder
 I dit rum och klagar sig :
 Jag min drift då finge lyda,
 Til dit glada hemwist förb,
 At för Dig min känsla tyda,
 Och, kanske, af Dig bli hörd.

Dig det band ej hinder ställer,
 Som en Faders frugtan gör.
 Han den Dom ej omildt fäller,
 Som i bejor frihet för.
 Du har lof at godhet åga,
 Jag har lof at lycklig bli.
 Dig hör til at slutet säga,
 Som Du ger mit Frieri.

Werther

Werther til Lotta.

Elegie.

Når vil du höra up et stitit hjerta naga,
 Du k ra Dval, som mig i grafven sänker ner?
 När slår mig Ddet ej? N r tr tt nar jag at klaga
 I t r rs flod, som inger ser?
 N r wiker från mit bröst, en strid af fred och pl ga,
 N r flyktar känslans magt f r segren i min Själ?
 N r r stwar mig ej mer min kärlek och min låga
 Förnöjsamhet och alt mit w l?
 F rg ftwes s ker jag mig för mit öde gömma
 Och denna Eld, som sig emot mit w l updr r,
 Som dygd, förnuft och harm, och st lthet stöds f rd mma,
 Och likw l alt mit lugn f rst r.
 O Du, f r den mit bröst af längtans hetta brände!
 Af dig det ur sin dröm och ungdom w kkes up.
 Hwarföre närde mig din blick, som sig bortw nde
 F r ewigt med all ro oc; hopp?
 Hwarf r, l t du din hand så ofta af mig dragas,
 Tryckt til mit  ma bröst, som mera deraf brann?
 Hwarf r l t du så fritt den sötma från dig tagas,
 Som jag på dina läppar fann?
 En hemlig magt, en Eld sig uti Sj len r jde,
 Som under w nnskaps namn hittils förborgad war.
 Jag kände. - Hwad? - En kraft. - En oro som f rn jde.
 I plågan jag än w llust tar.

Men snård i Astrilds band, jag til Dig suckar sände,

Mig tjuste dit behag med hemlig dragnings kraft,

Mit hjerta i mig slog, när jag olycklig kände,

At wi en lika känsla haft.

Doct ägde jag min ro! jag kände än ej smärta,

När Afstön skjernan mig från dina ögon tog.

Den lycka at som Din få lämna dig mit hjerta,

Än ej min ärelystnad drog.

Men när din ljuswa blick sig ner i själen sänkte;

När i förtrolighet din barm sågs höja sig;

Och at din Åskling du din rena låga skänkte:

Ej wänskap blott då gafs åt dig.

Det hopp, som länge qwaft ej wägat ljuset hinna;

Det stolta hopp blef djerft. det föddes ur sin natt.

Jag kände hettans glöd i mina ådror brinna.

Du war min werld och hela stätt.

Du sjelfwa glädjen såg ur mina ögon stråla,

Til denna falska ro, du muntrade mig opp.

Mit hjerta torde fritt sig genom suckar måla:

Din harm ej hände deras lopp.

Et lif af kärlek fult jag i min yra drömde,

Hwaråt min bildnings kraft de skönsta sårgor gaf.

All fåfång winnings-skärd, din ädla själ fördömde,

Den jag i min ungdom såg; Och läghet du ej wiste af.

På lättta wingar förde en wär med snabbhet ilte

I lustig druckenhet min tjusta Söst förbi.

Blott lätte sårers kropp i hjertat hittils hwilte.

Än war för svartsjuk harm jag fri.

Bland

Bland unga Lindars dufte jag sökte min Herdinna,

Och Räktergalars fång vårt lysna öra wann.

Den frugtan, at en gång med otro henne finna

Mitt säkra lugn ej födra hann.

Men lyckans dröm försvan. Min Lotta måste skänka

Sit bifall åt det hand, som gammal wänkskap knöt

Alberten swor des mun, at aldrig nånsin kränka

Den tro Hon första gång nu bröt.

Han, Lotta, Han åtnjöt i dessa sälla lågor

Den lufwa ro, hvars hopp mit hjerta fångsladt höll.

En trogen kärleks lön, blef mig en flod af plågor

Sen all min lyckas bygnad föll.

Tre gånger Wärens Maji, mig tycks, i sorg-kläder,

Sen detta dödsfens bud, mit dystra tjäll besökt.

Tre gånger Philomel, *) som om sin smärta qwäder,

Mit qwal med sina suckar öft.

För dagens öpna fält Hon nattens skogar walde,

Då hon, som jag, af swet **) sit öde tog emot,

Här tyder hon sin harm, det wäld som henne qwalde.

För våra sår fins lika bot.

I sorg

*) Se Ovidii fabel om Philomela.

**) Författaren kan icke wäl i anledning af Original-

Romanen kalla detta swet. Han lårer likwäl hafwa

detta til sin ursäkt, at han under sit wistande i Tyfka

Orterna, då sjelfwa händelsen tildrog sig, tagit detta

med

J sorg och enslighet jag mina plågor dölsjer,

Når dagens fackla tände, når hennes ljus är släckt.

En irrad Phantasi i wildhet mig förföljer.

Min flagan bår blott wädrens släckt.

In modigt söker jag, at Eldens flamma hämma

In är mig orons gift och min förtwiflan får,

Snart skal en wänlig Hand, mit lopp, mit tinglas stamma,

Och ge det lif, som sorg ej tår.

Natur! Din Sou går bort. Han din befallning följer.

Når du åt honom log: glöm ej den huld han njöt,

Glöm, Lotta, ej den Grift, som ock din kärlek dölsjer.

Min graf jag sunnit i dit sköt.

Lef äfwen ewigt wål? Min ungdom dig förlåter,

Du drömmars wåna flock, som min inbildning drog,

Förskingrens som mit stof. Of mången wån begråter.

Med Eder något mit hjerta dog.

Werthers Bref til sin Wån. *)

Til dig min Ömma Wån mit hjerta tillfugt tar,

Du af min olycks högd en ädel plåga har;

Du lider af mit qwal, du delar mina öden,

Du älskar än en Wån, som suckar efter döden.

Utaf

med mera som ses af det föregående af deras berättelse,

som noga kânt Werthers omständigheter. Ty det

är bekant, at Dr. Göthe, som nufwånens hafwa blandat

något in af sin egen Historia, uti åtskilligt gått

ifrån wår feliga händelserna.

*) Af Georg Adlersparre, Lieutenant.

Uraf befhynrens mångd, förlorad, magtlös, swag,
 Af brottflig längtan full, jag gråter bort min dag:
 Jag fåfångt bjuder til at sönnens hwila winna,
 Jag upstår från min fång at plågan återfinna;
 Jag slumrar hastigt in, jag tror mig samnta än
 Charlotta! Gudar hwad? . . . beklaga mig min Wån!
 Se här en Warelse, som Kärlek gruffigt sårar,
 Som snart för känslor dörr, som badar uti tårar.

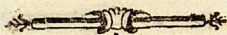
Swart hån Olycklige! mån dig din dårskap styr,
 När känslorull och öm, förwirrad, håftig, yr,
 Du dig med ljufwa steg i framtids mörkret kastar?
 När på din undergång du obetänksamt hastar?
 O Gudar! om min Själ, med måttlig sällhet nögd,
 Ej med sit raseri förtårde lifwets frögd?
 Då skulle Himlen mig med lagn och sällhet löna,
 Då af Charlottas man jag fick en wänskap róna,
 Så dyrbar och så ljuf för mit och hennes wål;
 Men då i deras hus jag med en uprörd själ,
 Och utaf oro tård mit egit lynne sårar;
 Des man blir mistänksam och hon förgås af tårar.
 När jag til deras hem och genout dörren går;
 Jag Alberts mulna blick med smårta möta sår.
 Min fordom ömma Wån nu för mit sällskap fasar
 Han gifar til den eld som i mit hjerta rasar;
 Han mer och mera kall emot sin maka är,
 Han märka lär det qwal des Angla-hjerta tår.

O SUP!

O G U D ! jag brottslige skal deras sällhet södra ?

Och den jag älskar måst, förtrykt och plågad göra.

Med hwad förtjusnings högd jag henne stundom hör,
 När med sin lätta hand hon Orphei strångar rör;
 Och när hon wil sin röst med desas låten para,
 Min Själ med hwarje ton tycks up til Himlen fara.
 Med ögat fullt af gråt, med hjertat uti brand,
 Förtjust och utom mig jag kyßer hennes hand.
 Hwarr ögnablick så ljust och så Gudomligt smakar,
 Ut för des njutande jag lifwet glad försakar.
 Men Himmel när igen jag henne lämna skal,
 Min blod af lågor tånd och i fördubladt swall
 De starka färbar lik igenom hjertat bryter,
 Och qwalet i mit bröst med Wildjurs låte ryter.
 Jag tårfull då min wåg til mörka skogar tar,
 Min fot för törnens tagg ej någon frugtan har:
 Förwillad utan hopp jag fram bland grenar trånger,
 Til des et Klår, et Berg min djerfwa framfart stånger.
 Jag dignar magtlös ner med trott och särad fot,
 En sten af mäsfa hölgd tar då min Kropp emot.
 Jag slumrar hastigt in - mig drömmarne försträcka,
 Sils Månen hög och klar förmår mit öga wäcka.
 Jag då betröckt och tung til Staden återgår,
 Och utaf oro tård min sorgsna boning när.
 Hwart hån, min Dinna Wån, kan ödets wäld mig föra?
 Jo Döden, döden skal på alt en ånde göra.

Uti mit grymma qwal jag dock den lifan här,
 At fasta än en blick uppå de sälla där,
 Då hjertat aldrig än af egna plågor blödde;
 Då allt hwad ögat såg i Själens sällhet födde.
 Hur gick jag glad och nögd til Walheims glada dragt,
 Förtjust wid hwarje steg utaf Naturens pragt!
 Jag aldrig ledsnad fann, at se hur Barnen lekte,
 Hwad känsla i mit bröst, när de hwarannan smekte!
 Jag än af hjertat log åt deras lek och hopp,
 Och glad mit bifall gaf til deras djerfwa lopp.
 In med Homer i hand jag löfvens skugga sökte,
 Juunder Lindarne, som sina grenar krökte.
 Ach! när til Källans brädd jag glad och yster lopp,
 At ifrån Staden se de muntra Flickors tropp,
 Som fram til Källans kant med sina käril trädde,
 Och under wägen sig med hundra uptåg glädde!
 Nu up til Klippans högd jag för med wallust gick,
 Och gröna dalars pragt med tjusning städa fick.
 De Skog bewärte Berg mot Skyarne sig högde,
 Och strart wid deras fot den klara än sig högde,
 Uti hvars spegel jag de ljusa målnen såg;
 Mot Himlen gungade de höga skogars wäg;
 När Aftonwinden dem med kylig anda rörde,
 Jag då i luftens rymd Naturen qwåda hörde,
 Så ljuf och drillande från Lårfans glada bröst,
 Så sträf och surrande uti Lornhyllens röst.
 De lätte Nyggor fram i luften muntert trädde,
 Och sig wid Solens ljus och sista stråle glädde.

Ach!

Ach! hwad min bildnings kraft förnyad styrka fick!
Min tanka hög och djerp kring Jord och Himlar gick.

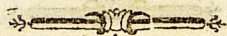
In Himmels höga Berg, dem ewig snö betäckte,
Mit hjerta och min syn förtjuste och försträckte.
In under mina steg en öpnad afgrund låg,
In moln i wåldsam fart jag på mig störtas såg.
Jag såg hur Foglarne, sig uti rymden rörde,
Jag deras harmonie och stälta qwäden hörde.
Mit öga ånda ner i Jordens stöte hann,
Der jag Naturens lif och dolda krafter fann.
Ach hwad Naturen full af lif och känsla wimlar
Uti den minsta Ort, i Jord, i Haf, i Himlar!
GUD! Oceaners widd, och öknarne bebor,
Mot minsta wåsend' öm och ändå lika stor!
Hwad Menskans storhet då sig för mit öga gömde,
GUD i mit mensto bröst en släkt af Gudom tömde.
Men nu, hwad är jag nu? De yra känslors träl!
Med mörkret för min syn, med fasan i min själ.
Jag wakande förtårs och för min framtid båsvar,
Och Döden för min syn i mina drömmar swåsvar.

När jag för första gång med tånd och eldad häg
När jag. -- Min Omwa Wån -- när jag Charlotta såg;
Ja! när jag henne fick för första gången skåda,
Hwad ofskuld, hwad behag, sågs i des anlet råda!
Hwad hennes fina wårt; hwad hennes ljuswa röst
Förtjuste denna Själ, bewekte detta bröst!

b

Af

*) Uti en del Handskrifter har jag sedt läsas: Stjernorna.

Af sina Systons hop, hon då sågs omhvärfd vara,
 Och glättighet och wett som Mor och Syster para.
 Jag sedan henne såg uti et muntert lag;
 Hwad sågning i des dans, hwad wärde! Hwad behag!
 Ach, hur hon sina steg med Guda lätthet höjde!
 Ach, hur fring hennes lif jag mina armar böjde!
 Mit hjerta henne då en ewig låga swor,
 Och det wid Werldars Gud, som Himlarne behor.
 Men hwad jag strax derpå med hemlig sasa hörde,
 At hon förlofwad war; det mig som åffan rörde.
 Försyn! sad jag, hwar är din mildhet och din nåd?
 Jag söga wishet ser i dina dolba råd.
 När du har ömhet gedit och kånflor at et hjerta,
 Hwi skal det nedtryckt bli af saknad sorg och smårta?
 En dödlig, Gode GUD, Charlotta från mig tog;
 Et Hjerta blott som mit kan älska henne nog.
 Förmåtne! ej min suck den wreda Himten rörde.
 Mig kärlek mer och mer i sina bojor förde.
 Jag til Charlottas hem förtjusad gick hwar dag,
 Hwar gång fördubbladt såk, hwar gång färdubbladt swag.
 Allt annat tycktes då ifrån min syn förswinna.
 Jag såg ej Mattens flor, jag såg ej Solen brinna;
 Jag endast tänkte på at snart Chalotea se;
 All annan omsorg sågs på flykten sig bege.
 Men Himmel! när hon mig sin Kärlek åter skänkte,
 Sig detta hjerta då i haf och wållust dränkte.
 Hur jag war säll och stolt, du föreställer dig!
 At säga dessa ord: Charlotta älskar mig!

Ach!

Ach! när jag njuta fått Gudomligt sälla dagar,
Jag ju förmåtet, djerft på ödets hårdhet klagar.
Fast hjertat brifsta wil, fast sorg min själ förtår,
Jag likwål njben kânt, hwars wårde himmelfft år.
Charlotta wille mig en dygdig kärlek skänka,
Men swor wid Gudarne at ej det löftet kränka,
Som wid sin Moders fång, wid dödens wreda blick
Af hennes hand och mund den sälla Albert fick.
Af för en sådan Ed, som kunde själen mörda,
Jag ändå twungen war at henne dubbelt wörda.
Jag mer än menniska blef wid hennes Guda: röst,
Och brottslige begår de flydde ur mit bröst.
Ju mer jag henne såg, och hennes ömhet kände,
Ju mer sig Dygdens Lif uti mit hjerta tände.

Jag aldrig glömma kan den känslofulla stund,
Då Albert, hon och jag uti en löftek Lund
Wår Wänfkap för hwaran med ömhet fick förklara,
Just då jag war beredd at ewigt från dem fara;
Men bak om Skogarne sig Solen sagta sänkt
Och Wårman nyss sit qwalm i Afstankhylan dränkt.
Ach, hwad Hon talade Gudomligt, utan life:
„Sör Werther, sade hon, monn' i de dödas rife
„Man ännu älskar ömt, man skada får igen
„En Måka och en Jar, en Mor, en Son, en Wån?
Wid detta sista ord en blick hon til mig sände
Af sorg och ömhet full, o Gudar, hwad jag kände!

O Gudar

O Gudar! för des föt hwi föll jag icke ner?
 Hwi talade jag ej? om Ni mig ännu ser,
 Ännu en enda gång, så sker det hos de döda:
 Jag tvingade min röst; jag teg, jag teg med döda.

Men på mit fordna lif jag kan ej ewigt se;
 Jag åt mit raseri et utbrott nödgas ge.
 Jag annars blir förqwarf, en hemlig kraft mig dödar;
 At winna Själens lugn jag fåfängt mig hemödar.

För Höstens djupa natt jag ingen fasa har:
 Till Klippans högsta spets jag djerft min kosa tar.
 Jag glömma tycks mit qual och lyfnar med mit öra,
 At Nordans raseri och wägens wräkning höra,
 Som under windars dån mot Klippan fraggad slår.
 Ur molnets swarta bädd den ljusa månen går.
 Et wildt och wredgat Haf den wackra Dalen dölijer,
 En grumlig hwirflad wåg des sågning öfwerhölijer,
 Och öfwer åkrar, fält, och häckar härjning bår,
 Att min rödda Själ en bister rysning år.
 Jag säkert lindrad blef och lättad i min fasa,
 At bli en wild Ocean och mellan molnen rafa,
 At wåldsamfamt störta alt, som intet wika ger,
 Och hwålfwa wågorna, och bryta Skar ner. - -
 Hwad wårde i et lif, som plågor blott bereder!
 Jag ju på Klippan står: jag kan mig störta neder.
 Hwad hemligt återhåll mit håpna hjerta bryr;
 Du är ju olycksfull, - et steg - och känslan flyr. -

Så tänker jag ibland, men hjertat hörs befalla,
Att för Charlottas fot jag än en gång skal falla,
Med möda, och min Wån! jag henne skäda fick,
Jag såg des sorgsna mine, jag såg des rödda blick;
„Min Man, sad hon, som bör ha ensam detta hjerta,
„Han kan ej se Er hår förutan oro, smärta;
„Fly då ur detta Hus, kom aldrig mer igen,
„Fly ur min åsyn, fly, men wet jag är er Wån.
„Wet at Er saknad snart mit hjerta brottsligt sårar,
„Och at jag offerar Er en mängd af heta tårar. . . .
Min fasa för des tal tycks grymt des hjerta bry,
Lif som i yrsta stadd hon ej förmår at fly.
Jag snart des heta kind med bittra tårar stöjer,
Och hon min sälla mund med tusend kyskar höjer.
Förtjusad mot mit bröst jag henne sluta får,
O Gudar! Gudar hwad? - Jag tala ej förmår!
Hon sig uti min famn med tjusning hänryckt wrider,
Med ögat öfwer alt, hon håpna suckar sprider.
Och snart förwirrad, stum hon håftigt flykten tar.
Förgåfwes ilar jag, förlorad, wäldsam, snar.
I hast med dubbel lås hon håftigt dörren slänger,
Och jag förgåfwes fram mot dessa hinder tränger;
Jag hör en sorgfull röst: fly ewigt, - ewigt fly!
Skal jag - Charlotta - jag - dit Ängla-hjerta bry?
Nej - - farwål - jag går - at döende dig dyrka,
Så talte jag och gick förwirrad utan styrka,
In nära klippans brant, än öfwer isars swall,
Snart utan andedrägt, och trött och wåt och kall.

Jag äntlig nästan dödd min sorgsna boning hinnes.

Männ detta hjerta nu en önskad stillhet finner?
 Får jag et älskadt slut på mina plågor se?
 Jag lyser det gewär, som mig skal döden ge,
 Charlotta med sin hand har det ju welat röra — —

— — — — —

— — — — —

O GUD! om Du förmår de uslas klagan höra,
 Din mildhet icke här den matt förglömma bör,
 Som kanske brottsligt, djerft, och mot din wilja dörr;
 Men likwål ödmjukt, öm sig ned i stoftet böjer,
 Och tankan up til Dig ej utan häpnad höjer,
 Som aldrig klandrat än i magtlöst öfwerdåd
 Din Ewigket af Ljus, Din Allmagt och Din Råd.
 Men hwilket gruffigt styng som mig ur dwalan wäcker!
 Och hwilken Lordöns röst som detta bröst förskräcker!
 ”Förmätne usle hör, wet, båkwa för dit brott!
 Tag döden af den hand hwaraf du lifwet fått.
 Utaf förnustet lär, at lifwets hörda båra:
 Af Himlen tacksamtag de dar han wil beskåra;
 Du eljest ewigt blir från nåden uteglömd,
 I asgrund störtad ner förtappad och fördömd.
 Ack hwilken gruffig Dom, hwad dunderslag! hwad smårta!
 Men hwilken Asgrund kan mer plåga detta hjerta,
 In denna sorgsna werld och detta usla lif.
 Ja! plågo: ande kom, förkrofa, sönderrif

Det

Det känslofulla bröst, som trött at lågor nära
 För hela afgrunds-magt sig icke kan förfära.
 Jag nog af lifvets kall, af tårar druckit har:
 Jag fattar mit beslut - jag til pistolen tar.

Ku hör jag Uret mig den sista timan båda.
 Jag skal då aldrig mer den klara Solen skåda!
 När ögat återsluts, det öppnas ej igen! . . .
 Natur! Åt sorg din Son, din Åskling och din Wån!
 Men dö! Åt hwilket namn! hwad wil det ordet säga?
 Skal den, som känsla fått, ej mera känsla åga?
 En Wenn'ska, som i dag båd lif och känsla bår,
 I morgon liflös, kall, på jorden utsträckt år!
 Hwad! Skal en Warelse sit fordna tilstånd glömma?
 Begreppet från mig styr! Förnustet börjar drömma!

Charlotta öma Wån! - Nå Himlen ge dig tröst! -
 Jag mot den sista suck, som går från detta bröst.

Ach! — — — Wilhelm! — — — Ach! — — —

Werthers Lidande. *)

Af andras nöd alt hwad jag får erfara,
Min blod til is, hwar puls til marter gör.

LIDNER: SPASTARA.

Om ej det ljusa snillet's dag,
Som dessa målnens djup bestrålat,
Om ej den styrka, det behag,
Om ej det bästa hjertats drag,
Hwarmed of Werthers Wån sitt mulna öde målat,
Din hela Sjal til ömhet rör;
Om ej hans lefnad Dig, om Dig hans dödd ej sårar,
Och om ej til hans grift du för
En ymnog skörd af dina tårar;

Så

*) Dessa twänne stycken som följa, ehuru wäl föruttryckte, skulle en Wån af Werthers lidande icke gärna här welat sakna. Författaren til detta första af dem har icke litet förbundit Utgifwaren, då han welat gifwa honom del häraf, med tillstånd, at det här införa.

Så wet at mensklighetens röst,
 Des öma röst skal Dig förklara:
 Du är ej wård min life wara
 Med känslor dem man trodt Naturen welat spara
 Ut Klippans barm och Tigren bröst.

Nej, Werther! Dina olycks-fall
 Mit tända hjerta med dig delar,
 Och ögats bölja i sit swall
 Rog öfwerföddigt witna skal
 At jag beklagar Dig - begråter Dig och - felar.

O! Du hwars lefnads-lopp min själ har tändt och wåkt;
 Du Lottas Ålfkling! Du, hwars öden så mig röra,
 Ack! om Försynens hand mig nånsin skulle föra,
 Dit wästan wädrens låtta stågt
 Jag i de Lindars topp får höra,
 Som kring din tyfsta graf en lummig flugga stråkt:
 På gråfets bådd jag skulle hänrykt falla,
 Och der i stillhet njuta mig;
 Här skulle hjertats källor swalla
 Pasionens slusar öyna sig:
 Jag minnet af dit lif mig skulle återkalla,
 Och gråta - gråta Dig! -

En ann' må den Levit, en ann' den Prästen vara,
 Som försar sig, och går förbi;
 Men jag! - jag mina känslor spara?
 Nej, och en Samarit skal denna vägen fara
 Och ge dit stoft en tår - och denna wil jag bli.

O! ware Himlen lof, som bland de mulna dar,
 Dem mera andras nöd, än egen för mig målar,
 Mig dock ibland den wällust spar,
 Att känna wid Passionens strålar,
 Att efwen jag et hjerta har.

E. P. Å.

Werther! Werther! dina öden
 Störa lugnet i mit bröst;
 Du war utan hopp och tröst,
 Allskanswård i sjelfwa döden.
 Du war häftig, du war får -
 Din förtwiflan jag förläter -
 Jag beklagar dig - jag gråter:
 Kärlek hwad, du farlig är?
 Ingen konst at kalt predika
 Om förnuft och skyldighet -
 Lif och död och ewighet,
 Är ju för en usling lika -

Den

Den som alt hwad Lifwet gör
 Lätt och lust och lyckligt åger,
 Ingen undrar om han säger:

Att en menska lefwa bör.

- Men när under lifwets plågor

Man skal sucka natt och dag;
 När man uprörd är och swag,
 Qwald af oro tård af plågor;
 När wid alla tids-fördrif

Sorgens wåg i hjertat flöddar -

Då - då äro tusend döddar

Bättre än et uselt lif.

Werther du min Själ försträcker!

Än är min förwirring qwar;

Hwad dit hjerta dygdigt war!

Hwad din ömhet undran wäcker,

Du war Hjelte länge nog,

Men när styrkan åntlig tryter,

Och du Själens fångsel bryter,

Du som Kärleks-offer dog.

Albert! jag dig ej förlåter,

Om du ej åt Werthers graf

Strida ömhets tårar gaf.

Lotta! Jag är wiss du gråter -

Gråt - din Dygd är år lika ren -

Gråt - det hedra skal dit hjerta,

Att du ej för Werthers smårta

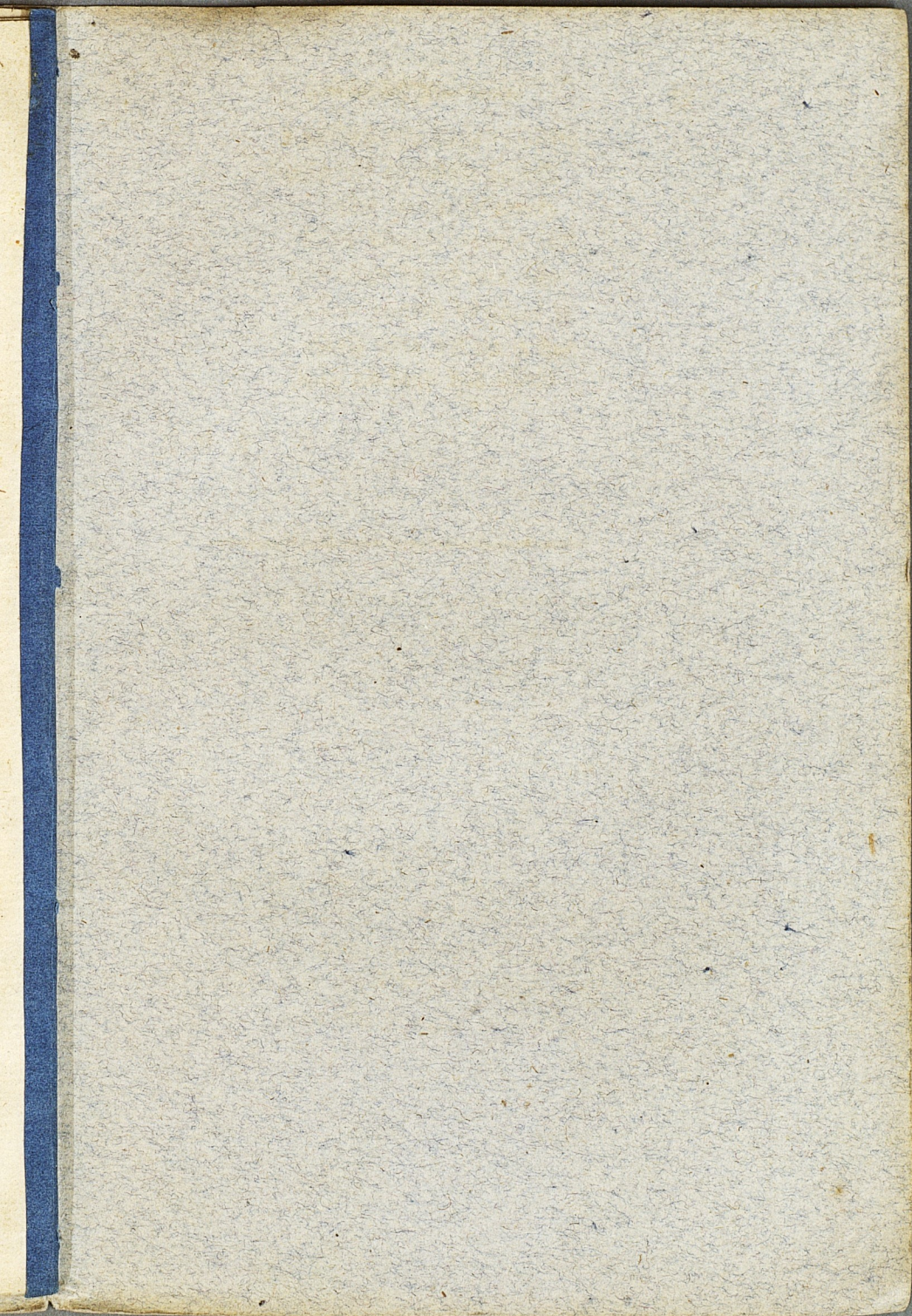
War så hård som Marmor-sten.

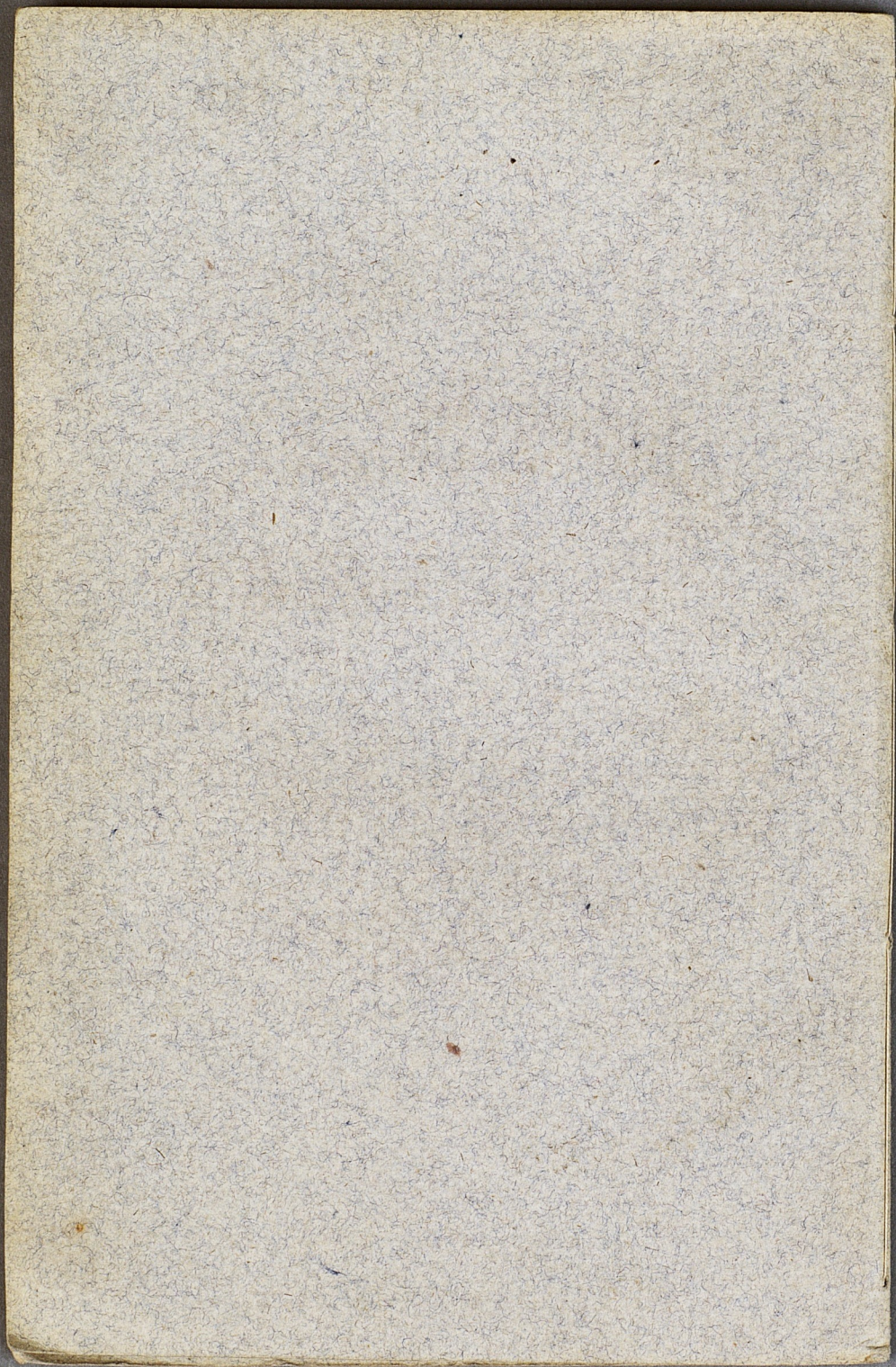
Wer-

Werther! hwad mit inre röres,
Då jag tänker på dit namn?
Hwila då uti en hamn,
Dår din rö ej mera störes.
Wi, som ån på detta Haf
Uf begärens stormar willas,
Fast ej alt din yrsel gillas,
Gråte dock uppå din graf.

P. P. E.

www.books2ebooks.eu